

Регіональна політика і територіальний розвиток

<https://doi.org/10.36818/1562-0905-2024-3-1>
УДК 332.14:339.92:330.341.1(477+4)
JEL O18, O32, F15

С. А. Давимука

Регіональний розвиток України на шляху до європейської інтеграції: роль інноваційних інструментів

Визначено та проаналізовано тенденції регіонального розвитку як основи економічних трансформацій в умовах викликів і втрат для України, спричинених російсько-українською війною. Проаналізовано особливості та виявлено проблеми функціонування регіонального інноваційного простору на прикладі розвитку кластерів, індустріальних (промислових) парків, формування мережі IT-бізнесу, реалізації програми цифровізації. На основі системного підходу розроблено висновки та пропозиції щодо вибору та застосування інноваційних механізмів оновлення регіональної політики України в напрямі продовження реалізації реформи децентралізації публічної влади, урахування накопиченого досвіду і завдання на шляху до євроінтеграції.

Ключові слова: регіональний розвиток, децентралізація, інноваційні механізми, регіональна інноваційна система, євроінтеграція.

Постановка проблеми. Ретроспектива показує, що впроваджувана у 2014-2021 рр. в Україні державна регіональна політика демонструвала активізацію процесів децентралізації, реалізуючи стратегічне завдання в напрямі формування збалансованого розвитку регіонів. Це було відзначено нашими європейськими партнерами як одна з найбільш вдалих реформ. Однак прийняті напередодні війни Державна стратегія регіонального розвитку на 2021-2027 роки та відповідні регіональні стратегії, заходи щодо реалізації яких мали поглибити та локалізувати соціально-економічні процеси, знаходилися ще на стадії пошуку та формування інтеграційного механізму та дієвих інструментів координації секторальних політик різних міністерств у регіонах, розбудови ефективних територіальних громад.

В умовах війни, яка вже третій рік завдає постійних руйнувань і посилює невизначеність щодо можливості стабільного розвитку економіки, особливого значення набувають завдання, пов'язані як з відновленням постраждалих територій України, так і з трансформацією виробництва та бізнесу в регіональному розрізі, урахування вимоги на шляху до європейської інтеграції. У стратегічному плані вирішити вказані питання видається можливим за допомогою вибору та застосування інноваційних інструментів розвитку регіональної економіки.

Аналіз останніх досліджень. Українські науковці напрацювали досить ґрунтовну теоретико-методологічну базу в галузі регіональної політики та управління регіональним розвитком. Серед найбільш відомих такі дослідники, як З. Варналіш, Б. Данилишин, М. Долішній, Е. Забарна, В. Куйбіда, І. Сторонянська, С. Шульц та ін. Зокрема, заслуговує на увагу монографія [1], в якій досить системно та ґрунтовно на основі аналізу багаторічного європейського досвіду визначено уроки для України стосовно впровадження інноваційних механізмів регіональної політики публічної влади та здійснення євроінтеграційних процесів; а також обґрунтована методологічна база та запропоновані інструменти стратегічного управління регіональним розвитком на засадах смарт-спеціалізації [2].

Сьогодні досить суттєвим слід вважати продовження досліджень у напрямі визначення основних проблем і викликів регіонального розвитку, які

© С. А. Давимука, 2024.

відбулися в Україні через повномасштабне вторгнення російської федерації [3]; обґрунтування важливості інноваційного підходу в розвитку регіональної економіки [4] та аналіз проблем, обумовлених неефективними управлінськими діями на регіональні інноваційні процеси [5].

Слід зазначити, що вже після першого року війни в державних колах помітним став процес не лише усвідомлення того, що сьогодні регіональний розвиток для України – це не лише один з пріоритетних напрямів державного регулювання, а й один з ключових факторів забезпечення територіальної цілісності та безпеки країни, реалізації та захисту її національних інтересів. В умовах, коли спостерігається брак усіх типів ресурсів, людського капіталу, пошук інноваційних рішень, які б компенсували їхню нестачу й рухали б країну вперед, аби через війну не збільшувався розрив і внутрішня розбалансованість, а також відсталість порівняно з технологічними лідерами ЄС, вважається одним з найбільш раціональних. Проте ключова проблема – правильне й адекватне розуміння на всіх рівнях державної влади важливості та ролі інноваційного фактору в забезпеченні соціально-економічного розвитку країни та її територій, як це відбувається в ЄС, – досі не вирішена.

Саме тому актуалізуються завдання не лише щодо необхідності розроблення нової регіональної політики розвитку, ураховуючи наявні внутрішні та зовнішні виклики, що вимагає всебічного аналізу та оцінювання поточної ситуації, пов'язаної з війною в Україні, регіонами та територіальними громадами, але й з пошуком інноваційних підходів до забезпечення відновлення їх і післявоєнного розвитку, що потребує відповідних досліджень.

Метою статті є аналіз тенденцій регіонального розвитку як основи економічних трансформацій в період серйозних викликів і втрат для України та виявлення нових підходів до організації інноваційної діяльності, міжнародного співробітництва в межах фінансової підтримки проєктів і програм інноваційного розвитку на шляху до європейської інтеграції.

Основні результати дослідження. Повномасштабна війна та повсякденне життя і діяльність в умовах воєнного стану вимагають пошуку ефективного механізму взаємовідносин між органами центральної та регіональної влади. Зокрема, вважається, що суттєвою проблемою дотепер залишається погана комунікація уряду та органів самоврядування, і провідну роль тут має відігравати профільне Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури, для якого, як зазначають експерти, після об'єднання з Мінінфраструктури тема децентралізації тривалий час була другорядною [6]. Водночас уже накопичено досвід вдалих практик громад щодо розв'язання проблем, пов'язаних з організацією побуту та роботи переселенців, розміщенням бізнесу, координацією діяльності підрозділів територіальної оборони, відновленням пошкодженої цивільної інфраструктури тощо. Поділяємо думку експертів, що активність упровадження нової регіональної політики в передвоєнні роки навчила громади мобілізувати та заохочувати мешканців до прийняття самостійних рішень під час розроблення та реалізації різноманітних проєктів, планування економічного розвитку територій, бути відповідальними за кінцеві результати своєї діяльності на локальному рівні.

Подальше знищення соціальної та економічної інфраструктури, яке не припиняється і сьогодні, особливо на прифронтових територіях, зменшення людського ресурсу та робочої сили, потреба переорієнтувати господарську роботу та бізнес у складних умовах постійної загрози викликає необхідність пошуку та термінового упровадження адекватних інструментів впливу та відповідного перегляду основних положень державної регіональної політики та інструментів її реалізації в межах громад і територій. Важливо зазначити, що одночасно необхідно започатковувати упровадження новітніх планів і механізмів, спроможних забезпечити досягнення ефективного розвитку й після закінчення воєнного стану в умовах масштабної відбудови, ураховуючи та

залучаючи той потенціал, який можливий в умовах набуття Україною статусу країни-претендента на членство в ЄС [7].

Регіональна статистика щодо процесів планування регіонального розвитку вказує на тенденцію постійного зростання кількості громад, що серйозно, ураховуючи можливість та загрози, працюють над стратегіями розбудови соціально-економічних процесів нової якості. У 2023 р. відтворення процесу децентралізації в Україні характеризувалося відповідними подіями, серед них: проведення реформи державної служби в органах місцевого самоврядування; дерадяннізація адміністративно-територіального устрою; розширення та поглиблення процесу дерусифікації; вибір механізмів взаємодії державних і місцевих органів влади. У нормативно-законодавчому плані у 2024 р. ставиться завдання чітко визначитися зі статусом військових адміністрацій; здійснити подальше удосконалення децентралізаційних процесів згідно з попередніми законодавчими актами, зокрема ввести посади префектів; урегулювати питання інтеграції деокупованих і постраждалих від російської агресії регіонів та ін. Щодо планів профільного міністерства у сфері регіональної політики на 2024 р. передбачено широкий аспект питань – від затвердження змін і доповнень положень Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки для удосконалення відповідних інструментів відповідно до рекомендацій ЄС до здійснення перезапуску Державного Фонду регіонального розвитку відповідно до політики згуртованості та аналізу роботи подібних фондів в ЄС [8].

Одне з головних завдань – відновлення та розвиток регіонів і територіальних громад. Плани здійснення цього процесу визначено на законодавчому рівні [9], до того ж посилено роль громад у державній регіональній політиці та регулювання питань планування стратегічних процесів, а затверджений Кабінетом Міністрів України Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів [10], регламентує відповідні вимоги та процедури. Сама ж регіональна стратегія тепер має ґрунтуватися на новій типології територій. Безперечно, у практичному плані для інноваційно-інвестиційного розвитку наразі ключовим фактором стає безпека та віддаленість від зони бойових дій. Актуальними слід вважати пропозиції щодо застосування централізованих механізмів управління щодо вирішення фінансових, соціальних та інших питань у територіальних громадах регіону до моменту повноцінного відновлення роботи публічних органів влади [11].

Спектр роками не вирішених проблем і виникнення можливостей усунути їх під час перезавантаження регіональних процесів знову актуалізує питання розроблення та впровадження інноваційних механізмів нової регіональної політики, що обумовлено як об'єктивною складністю та непередбачуваністю змін, що відбуваються (економічних, технологічних, демографічних, соціальних), так і відсутністю методологічної бази реалізації трансформаційних процесів на регіональному рівні, обумовлених як воєнними діями, так і відсутністю стабільно прогнозованої економічної політики, яка унеможливило використання внутрішнього потенціалу розвитку регіональної економіки повною мірою. Водночас потрібно не забувати про статус регіонів, які все більше стають гравцями на світових ринках і в глобальних мережах, а отже, перебувають під впливом мегатрендів (зміни геополітики; міграція; цифровізація економіки і суспільства; глобальні виклики щодо забезпеченості продовольством і природними ресурсами; зростання за принципами сталого розвитку; карбонізація економіки та ін.).

Серед найважливіших напрямків щодо удосконалення інноваційних інструментів регіональної політики актуальними залишаються такі: формування та розвиток регіональної виробничо-технологічної інфраструктури; пошук інтеграційних механізмів організації та управління у сфері науково-інноваційного розвитку між усіма учасниками інноваційних процесів; вибір

та обґрунтування доцільності джерел фінансування інноваційно-технологічної діяльності; проектне управління інноваційним розвитком [12]. Знову постають завдання активізації механізмів підвищення інноваційного та інвестиційного потенціалу регіонів через створення ІТ-кластерів, наукових та індустріальних (промислових) парків, інноваційних хабів і реалізація в них інноваційних проєктів; створення відповідного середовища для розроблення інновацій у сферах оборонної промисловості, у машинобудуванні та робототехніці, адже багато високотехнологічних компаній та окремих бізнесів перемістилися в різні регіони країни; формування інноваційних моделей геоінформаційних систем регіонального відновлення як інструменту для планування інвестицій та соціально-економічного розвитку територій.

Здійснені дослідження дають змогу визначити обмеження (окрім, звичайно, головного – воєнних дій), що стримують формування сучасного регіонального розвитку в Україні, серед яких: новітні знання та системні навички, необхідні для розбудови моделі економіки інноваційного типу в нових умовах, недостатні чи далекі від досконалості; відсутність інтегрованої з практикою системи підготовки інноваторів і технологічних менеджерів на сучасному рівні; вкрай низька винахідницька діяльність на місцевому рівні через відсутність регіональної політики у сфері управління інтелектуальною власністю як складової загальної інноваційно-промислової політики, зокрема й через відсутність мотиваційного механізму в роботі винахідників; недостатній приплив капіталу у сферу технологічного бізнесу та недостатнє стимулювання цього процесу (підприємства з іноземною участю та донорська допомога зарубіжних країн залишаються основним офіційним каналом передання сучасних технологій); нерозвиненість інституційного середовища, що перешкоджає швидкій реалізації наукових ідей та результатів доведення їх до конкурентоспроможного продукту; домінування в економіці більшості регіонів традиційних секторів промислового виробництва з обмеженими можливостями упровадження технологічних інновацій. Слід зазначити, що за всі роки незалежності в національному господарстві України переважали галузі добувної промисловості, які не впроваджували прогресивні інновації на систематичній основі, а тому здебільшого були низькотехнологічними й неконкурентоспроможними.

Як показують здійснювані нами дослідження, уже багато років за показниками витрат на виконання досліджень і розробок (ДіР) лідирують м. Київ, Харківська, Дніпропетровська та Запорізька області, залишаючи позаду всі інші регіони. Водночас витрати м. Києва науково-технічну діяльність у середньому становлять близько 50% загального обсягу відповідних витрат регіонів України. За даними Державної служби статистики України, у 2022 р. порівняно з попереднім роком знизився рівень організаційного забезпечення науково-технічної діяльності підприємницького сектору на понад 10% і на понад 3% – сектору вищої освіти. Зауважимо, майже половина наукових організацій України розташована у м. Києві. Зазначене свідчить, з одного боку, про формування регіонів знань на базі наявного інтелектуального потенціалу, а з другого, – про скорочення високотехнологічного промислового сектору та продовження тенденції щодо концентрації наукового потенціалу в м. Києві. (Слід зазначити, що за останній період ця статистика може суттєво змінитися, оскільки знищення ворогом інфраструктури, включно з науковою, зокрема в м. Харкові, не припиняється). Загальною тенденцією для усіх без винятку регіонів України є низький рівень наукомісткості валового регіонального продукту (ВРП) через суттєве зниження фінансування видатків на дослідження і розробки та доведення його до критичного стану (наприклад, у 2022 р. його рівень у ВРП становив менш ніж 1%). Зазначена тенденція спостерігалася також у регіонах знань – м. Києві та Харківській області, що дає підстави стверджувати про низьку інноваційну продуктивність українських регіонів через відкладений державною владою усіх рівнів задекларований перехід на інноваційно-інвестиційну модель

розвитку й, відповідно, відсутність активізації інноваційних процесів, передусім на регіональному рівні. На жаль, через російсько-українську війну офіційна статистика щодо науки та інновацій в Україні на рівні регіонів не оприлюднюється, а це ускладнює роботу щодо оцінювання конкретного стану інноваційного розвитку та впливає на ступінь об'єктивності отриманих результатів і змушує покладатися на емпіричні дослідження та офіційні інформаційні повідомлення.

Як впливає з результатів наших попередніх досліджень, напередодні війни регіональний інноваційний простір України стрімко розвивався і розширював коло учасників завдяки розвитку кластерів і інноваційних хабів, формуванню мережі IT-бізнесу, розпочатій програмі цифровізації. Ось деякі загальні тенденції, виявлені в процесі аналізу цього простору вже у воєнний період.

Активізація кластерного руху у сфері високотехнологічного сектору виробництва. Звичайно, початок війни суттєво вплинув на ситуацію загалом. Український кластерний альянс (УКА), що активно займається організацією кластеризації високотехнологічного сектору виробництва на регіональному рівні, звертає увагу на такі виклики інноваційного розвитку [13]: падіння попиту на інновації і в країні, і серед кластерних груп; слабка координація та консолідація учасників ринку за пріоритетними секторами промислового хай-тека; ігнорування урядом кращих практик ЄС в розвитку цифрових і зелених інновацій; низькі показники, що характеризують інтеграцію в інноваційний простір ЄС, серед кластерів УКА та учасників цих кластерів. Водночас на третьому році війни особливо помітною стає активність регіональних учасників саме навколо кластерної тематики, причому їхні ініціативи йдуть від різних структур – мерій і громад, обласних військових адміністрацій, центральної та регіональних торгово-промислових палат тощо (регіони-лідери: Львівщина, Полтавщина, Одещина, Прикарпаття, Рівненщина, Запорізька та Житомирська області). Новими важливими завданнями у 2024 р., як вважають в УКА, будуть такі: консолідація регіональних ініціатив навколо суб'єктів професійного кластерного розвитку, урахування напрацьовану методичну базу та кращі практики; розроблення відповідної дорожньої карти системного вирішення питання зростання кадрових проблем, зокрема в розрізі регіонів і галузей; посилення руху в напрямі створення та розвитку кластерів Deep Tech і подвійного призначення, а також пошук відповідей на виклики енергетики, яка зазнала й продовжує зазнавати суттєвих руйнувань в усіх регіонах України. Підкреслимо, сьгодні розбудова інноваційної системи українських високотехнологічних виробників у формі кластерних утворень потребує суттєвої активізації та трансформації, прискорення формування партнерств і реалізації ефективних пропозицій і рішень щодо стимулювання діяльності інноваційних підприємств, особливо тих, хто спеціалізується на експорті інноваційної продукції за кордон.

Розвиток IT-бізнесу. Аналіз показує, що особливу активність з перших днів війни проявили IT-компанії, які мали досвід дистанційної роботи. Окрім того, проведене переміщення бізнесу та окремих фахівців в інші регіони країни дали змогу IT-індустрії в I кварталі 2022 р. збільшити майже на 30% експортні надходження. Та все ж проблеми воєнного стану вплинули на діяльність IT-бізнесу у 2023 р: за даними НБУ, IT-індустрія завдяки експорту своїх послуг внесла внесок в українську економіку на 8,5% менше за показник 2022 р. Дослідженням IT Research Ukraine 2023, здійсненим Львівським IT Кластером, виявлено, що у 2023 р. кількість IT-фахівців у східних регіонах нашої країни (Харківська, Дніпропетровська, Запорізька та Донецька області) зросла на 7%, у західних (Львівська, Івано-Франківська, Рівненська, Тернопільська, Волинська, Чернівецька та Закарпатська області) – на 5%, у південних (Одеська, Миколаївська та Херсонська області) – на 3%. Слід зазначити, що уряд як стратегічну мету декларує доведення частки IT-сектору у ВВП країни до 10% у 2024 р. (ключова сфера – цифровізація економіки та суспільства). Прогнозується, що реалізація

інноваційних проектів на основі системного оцінювання кон'юнктури зовнішніх ринків і розроблення механізмів забезпечення стійкості та прогнозованості національної економічної системи дасть змогу мобілізувати необхідні ресурси для відбудови економіки на регіональному рівні, розвитку вітчизняних високотехнологічних виробництв з високою доданою вартістю й, безумовно, буде стосуватися регіонального інноваційного розвитку.

Регіональна цифрова трансформація, орієнтуючись на нагальні потреби у воєнний час (надання якісних медичних, освітніх, соціальних, адміністративних та інших публічних послуг, забезпечення доступу до мобільного зв'язку та фіксованого інтернету, поліпшення процесів кібербезпеки, забезпечення надійності роботи критичної інфраструктури та ін.), постійно розвивається і знаходиться в центрі уваги Міністерства цифрової трансформації України [14]. Розроблений цією урядовою структурою індекс цифрової трансформації регіонів України позиціонується як головний показник виміру реальних процесів інформатизації та цифровізації на рівні регіонів та оцінки рівня цифрової культури в суспільстві. У 2023 р. в середньому по країні він становив 0,632 бала з 1 можливого. Високі показники було зафіксовано в таких позиціях, як безпаперова робота, інституційна забезпеченість і масштаби надання базових електронних послуг. Зокрема, високий ступінь інституційної забезпеченості мають Дніпропетровська (1,000), Тернопільська (1,000) та Одеська (1,000) області, а найнижчий – Миколаївська область.

Сьогодні в Україні продовжується розпочатий перед війною бум щодо створення індустріальних (промислових) парків (ІП). Наприклад, у 2023 р. Кабінет Міністрів України схвалив Стратегію розвитку індустріальних парків на 2023-2030 роки, спрямовану на формування привабливого інвестиційного середовища, для забезпечення реалізації цілей сталого розвитку національної економіки, зокрема здійснення її декарбонізації, а в бюджеті на 2024 р. заплановано 1 млрд грн на стимулювання перебігу цих процесів. Урядові експерти прогнозують отримання близько 2,5 млрд дол. США додаткових інвестицій саме завдяки розвитку індустріальних парків [15]. Слід зазначити, що у 2023 р. було створено близько 30 індустріальних парків (13 з них – державні). Розміщення їх нерівномірне: найбільше у Львівській області (13) та м. Києві (12), на третьому місці – Закарпаття (5); проте вони відсутні в Харківській, Херсонській, Кіровоградській та Запорізькій областях (причина зрозуміла – постійні обстріли ворога). Загалом на березень 2024 р. до офіційного реєстру Мінекономіки внесено 77 індустріальних (промислових) парків. Проте повноцінно функціонують близько 10. Мета їх заснування – створити інвестиційну привабливість і залучити інвестиції в реальний сектор економіки, відновити розвиток внутрішнього виробництва, створити робочі місця, збільшити експортний потенціал, сприяти зростанню доходів і добробуту мешканців місцевих громад, розвиток МСП у регіоні, задоволення потреб підприємств, особливо релокованих, щодо вирішення проблеми облаштування відповідної інфраструктури в регіональному розрізі. Ураховуючи попередній, і не завжди вдалий досвід у цьому напрямі, уже сьогодні та в період післявоєнного відновлення потрібно передбачити сприяння розвитку транскордонних, високотехнологічних, агропромислових ІП, зокрема шляхом диференційованої підтримки, з огляду на особливості їхньої діяльності. Як показує практика, потужного імпульсу в напрямках інноваційного розвитку здатна надати співпраця України з ЄС в контексті спрямування фінансової допомоги, яка постійно надходить від ЄС для підтримки України в протистоянні російській агресії та надходитиме далі в межах повоєнного відновлення, зокрема й для розбудови сучасних індустріальних парків. Наголосимо, що Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку (UNIDO) визнала ІП дієвим інструментом економічного й технологічного розвитку.

У Стратегії розвитку інновацій України до 2030 року визначено основні напрями та кроки для економічного й технологічного розвитку України у 2024-

2030 рр. Серед запланованих заходів для стабільного інноваційного розвитку України презентується та обґрунтовується організаційна структура управління в якій для активізації трансформаційних змін у напрямі регіональної цифровізації пропонуються посади в обласних державних (військових) адміністраціях – заступників з питань цифрового розвитку, цифрових трансформацій і цифровізації (Chief Digital Transformation Officer, CDTO). Результативність роботи у цьому напрямі є очевидною, адже протягом чотирьох років штатні CDTO впровадили понад дві сотні оригінальних міжгалузевих проєктів, а у 2024 р. регіональні CDTO повинні виконати три обов'язкові проєкти у сферах кібербезпеки, охорони довкілля та екології, а також оборони (саме такі проєкти мають становити 60% загального обсягу виконаної роботи). Серед останніх знакових подій – розпочатий запуск бета-тестування системи електронного кейс-менеджменту Мінсоцполітики України за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) у межах Вінницької, Дніпропетровської, Полтавської та Черкаської областей для апробації та масштабування методологічних інструментів надання соціальних послуг і розв'язання одного з пріоритетних завдань – упровадження цифрових рішень на етапах від ініціативи та ідеї до безпосереднього надання послуги.

Та все ж, з погляду стратегічного підходу, вважаємо, що в умовах української дійсності універсальний тип інструментів інноваційної політики – це модернізація регіональних інноваційних систем для подолання бар'єрів на шляху розроблення та впровадження інновацій в окремих фірмах, компаніях, організаціях, яка спрямована на усунення вузьких місць у регіональній виробничій, технологічній та інноваційній системах загалом, а також на зміцнення їх і взаємозв'язок. Тому й надалі вирішення більшості регіональних проблем убачається в застосуванні механізмів інноваційного екопідходу [16], який дасть змогу реалізувати потенційні можливості для створення сприятливого інвестиційного середовища для забезпечення розвитку регіональної конкуренції та відтворення інноваційно-технологічних контурів високотехнологічних виробництв і реалізації цифрових бізнес-моделей, спрямованих на виконання завдань сталого соціально-економічного розвитку регіонів.

Емпіричні дослідження уможливають наведення прикладів, що вказують на прагнення навіть у жорстких умовах сьогодення сформуванню синергії інноваційних ідей і розробок на регіональному рівні: (1) проєкт «Нова економіка Івано-Франківська» (НЕФ), фінансований Європейським Союзом у межах програми «Мери за економічне зростання», мета якого – створити в Івано-Франківську екосистему інновацій – середовище, що сприятиме генерації ідей і впровадженню новітніх розробок, а в кінцевому підсумку забезпечить запуск і функціонування виробничих процесів випуску продукції з високою доданою вартістю. У центрі уваги проєкту такі сектори, як прикладна наука, промисловий дизайн і стале будівництво, які дають змогу залучити мобілізаційний потенціал людського капіталу цього регіону; (2) проєкт розбудови регіональної інноваційної системи (РІС) Чернігівської області на базі створення інтегрального Міжнародного індустріального парку (МІП) з ключовою роллю місцевих інноваційно-інвестиційних хабів у Прилуках, Ніжині та ін.; стратегічна мета – розбудова регіональної Біоекономіки здоров'я [17]. Отже, рух на формування регіональних модулів інноваційних екосистем відновлюється, а ініціаторами цього процесу є молоде покоління інноваторів.

Звичайно, що здійснювати всі зазначені вище процеси можливо лише за постійної підтримки наших стратегічних зарубіжних партнерів. Уже багато років нараховує досвід співпраці ЄС як з урядом України, так і з громадянським суспільством на регіональному рівні в напрямі запровадження ключових реформ, удосконалення законодавства в царині публічного управління, формування сучасного інноваційно-інвестиційного середовища для ефективної роботи місцевого бізнесу та територіальних громад. Тут прикладом для України

є Політика згуртування, що позиціонується Європейським Союзом як вагомий політичний інструмент, спрямований на інвестиційне забезпечення процесу усунення регіональних диспропорцій і підтримку економічного партнерства між державами-членами. Зокрема, 9-й звіт про згуртованість [18] показує досягнуті значні успіхи щодо зменшення диспропорцій, які є між державами-членами та регіонами та впливають на зміцнення єдиного ринку, завдяки також і продовженню інвестування в людський капітал і сталий розвиток. Водночас визнається, що саме процеси цифровізації останнім часом підвищують продуктивність упроваджуваних інновацій і покращують процеси інклюзії та доступу до послуг. Українські регіони, які мають тривалий і результативний досвід спільної діяльності як з ЄС загалом, так і з окремими регіонами держав-членів, повинні впроваджувати та удосконалювати цей процес за допомогою новітніх інструментів посилення взаємовідносин в умовах реалізації принципів децентралізації влади на шляху України до євроінтеграції, урахуваючи внутрішні та зовнішні виклики.

Аналіз зарубіжних досліджень показує, що одним з ефективних механізмів прискореного створення і впровадження нових технологій в ЄС є формування територіальних інноваційних систем, або екосистем. Водночас регіональна політика спрямована на виявлення та підтримку територій, що володіють найбільшим потенціалом. Саме тому заслуговують на увагу визначені Україною в розділі 25 «Наука та дослідження» Плану заходів з виконання рекомендацій Єврокомісії [19] завдання, зокрема: (1) затвердження методичних рекомендацій щодо застосування засад політики інноваційного та регіонального розвитку Європейського Союзу (смарт-спеціалізації) на регіональному рівні; (2) забезпечення врахування засад смарт-спеціалізації під час оновлення регіональних стратегій розвитку та розроблення планів заходів з реалізації регіональних стратегій розвитку в межах виконання Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки. Практика показує, що в Україні впровадження концепції смарт-спеціалізації в розвитку регіонів відбувалося саме завдяки зусиллям партнерів з ЄС через упровадження інноваційних механізмів, спрямованих на подолання економічної розбалансованості та сталий розвиток. Сьогодні для регіонів України стратегічною метою інноваційного розвитку має бути приєднання до відповідних технологічних і цифрових платформ регіонів ЄС та збільшення кількості спільних проєктів в умовах реалізації політики економічної інтеграції.

Грудень 2023 р. можна вважати черговим етапом формування інтеграційного механізму між Україною та ЄС, коли Європейська комісія розпочала реалізацію нових ініціатив співпраці ЄС з Україною в напрямі розвитку наукової, науково-технічної та інноваційно-технологічної діяльності загалом і підтримки науковців зокрема [20]. Попри величезні втрати та понесені збитки, завдані російськими агресорами науково-дослідній та інноваційно-технологічній інфраструктурі України (наразі фігурують цифри в 15% її пошкодження або знищення, яке, на жаль, не припиняється), українські дослідники та інноватори брали участь у 110 грантових проєктах програми «Горизонт Європа» з фактичним фінансуванням з боку ЄС в обсязі 27,6 млн євро (на листопад 2023 р.). Слід зазначити, що у виборі учасників програми перевага надавалася компаніям, що володіють значним людським капіталом, і технологічним компаніям, орієнтованим на експорт продукції та послуг.

Урахуваючи величезні екологічні збитки, отримані Україною в умовах російської агресії (за урядовими даними, загальні збитки доквіллю сьогодні становлять понад 2,2 трлн грн), заслуговує на увагу подальше залучення регіональних суб'єктів до участі в проєктах програми ЄС «LIFE» для заохочення і подальшої капіталізації масштабного впровадження інноваційних екологічних технологій. Окрім того, проєкт USAID «Кібербезпека критично важливої інфраструктури України» та Мінцифри оголосили грантову програму

(сума – 500 тис. дол. США) з пошуку та впровадження креативних рішень щодо кібербезпеки. Мінцифри також продовжує діяльність щодо створення Європейських цифрових інноваційних хабів (ЄЦІХ) в Україні в межах програми «Цифрова Європа» для пошуку та активізації діяльності компаній, які генерують і масштабують цифрові інновації, упроваджують процеси цифровізації бізнесу та суспільства та розвивають цифрові компетенції. На початку 2024 р. між Україною та Великою Британією в межах презентованого проекту Good Governance Fund «Ревіталізація бізнес-клімату в Україні» розроблено та запущено в дію нову платформу для формування технологічної екосистеми «UK-Ukraine TechBridge», що залучає інноваційний потенціал української IT-індустрії та британські компетенції високотехнологічного виробництва для реалізації спільних інноваційних проєктів, освітніх програм в IT-сфері та розвитку торгівлі.

Особливо актуальними зазначені вище питання стають під час реалізації програми децентралізації влади та пошуку механізмів мобілізації внутрішніх ресурсів для забезпечення самодостатності регіонів і вироблення моделі взаємозв'язку з державними органами влади й окремими стейкхолдерами. Це також суттєвий каталізатор структурної перебудови промисловості України, позаяк вітчизняні виробництва мають відповідати положенням і вимогам європейської інноваційно-промислової політики, що регламентує такі фактори конкурентоспроможності, як автоматизація та роботизація процесів, енергоефективність, упровадження принципів сталого розвитку, підходів циркулярної економіки, карбонізація економіки та ін. Для суб'єктів регіональної економіки це реалізує унікальну можливість випускати продукцію, що відповідає європейським стандартам якості, долучатися до глобальних ланцюгів створення доданої вартості, обмінюватися знаннями і досвідом створення та запуску передових наукоємних виробництв.

Отже, розроблення та упровадження нової моделі регіональної політики щодо сталого розвитку регіонів і завершення процесів децентралізації влади на місцевому рівні, адекватної внутрішнім і зовнішнім викликам і загрозам, потребує залучення сучасних інноваційних інструментів, найперше в напрямі створення та підтримки діяльності нових високотехнологічних компаній – лідерів регіональної економіки, оцінювання ступеня технологічності та наукомісткості регіональних підприємницьких структур, формування ринку високотехнологічної продукції та послуг, інструментів стимулювання процесу просування експорту високотехнологічної продукції, упровадження інноваційних інклюзивних бізнес-моделей.

Висновки. 1. В Україні на регіональному рівні здійснюється політика відновлення процесу децентралізації, що був успішно розпочатий до війни. В окремих областях і громадах повертаються довоєнні практики й підходи в управлінні, а на рівні влади актуалізуються законодавчі напрацювання та політичні інструменти, що потребують імплементації в практику. 2. Для ефективного продовження реформи децентралізації публічної влади належить продовжити розбудову модулів регіональної інноваційної системи як взаємодії відповідних інститутів, що забезпечують сприятливі умови та стимули для інноваційної діяльності на рівні територіальних громад і реалізується в межах довгострокової стратегії регіонального розвитку за допомогою комплексу інструментів, зокрема на основі упровадження смарт-спеціалізацій. 3. Повномасштабне застосування інноваційних інструментів в українській регіональній економіці сприяє позитивним змінам у процесах інноваційно-промислового розвитку регіонів: здійснення переходу від низькотехнологічних секторів економіки до виробничих структур, спрямованих на поживлення ділової активності та вироблення доданої вартості завдяки застосуванню новітніх технологій, особливо технологій подвійного призначення і цифровізації. 4. Органам державної та регіональної влади потрібно активніше реалізовувати інноваційні підходи в межах європейської інтеграції, орієнтуючись на виконання пунктів Угоди про асоціацію (2014 р.) та рішення Європейської

Ради про початок перемовин з Україною щодо членства в ЄС (грудень 2023 р.) у частині здійснення структурних трансформацій та економічної модернізації на інноваційних засадах, що пришвидшить процес набуття Україною статусу повноправного члена Європейського Союзу.

Для успішного розроблення практичних шляхів реалізації інноваційних інструментів результативного управління економічним розвитком регіональних суб'єктів національного господарства потрібно провести системні дослідження щодо встановлення динаміки інноваційно-технологічної діяльності та характеру змін інституційного середовища країни загалом і в розрізі окремих регіонів, які відбулися за роки військових дій, що буде об'єктивною основою для визначення особливостей вибору та реалізації конкретних інноваційних механізмів управління соціально-економічною діяльністю та селективного застосування їх у період повоєнної відбудови.

Список використаних джерел

1. *Механізми нової регіональної політики: досвід ЄС та уроки для України*: монографія / ред.: В. С. Куйбіда, Л. І. Федулова, О. М. Петроє. Київ: Талком, 2022. 399 с.
2. *Смарт-спеціалізація регіонів України: методологія та прагматика реалізації*: монографія / наук. ред. І. З. Сторонянська; ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». Львів, 2022. 424 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).
3. Харченко Ю. П. Виклики російсько-української війни для стратегії регіонального розвитку. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-05-02>
4. Білоус-Сергеева С. Інноваційне підприємництво як ключовий фактор розвитку регіону у післявоєнний період. *Вісник Приазовського державного технічного університету. Серія: Економічні науки*: зб. наук. пр. 2023. Вип. 1(38). С. 45-50. DOI: [https://doi.org/10.31498/2225-6725.1\(38\).2023.280738](https://doi.org/10.31498/2225-6725.1(38).2023.280738)
5. Матрунчик Д. М. Інноваційна трансформація економіки регіонів України: довоєнна ретроспектива та поствоєнні пріоритети. *Бізнес Інформ*. 2023. № 7. С. 42-50. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-42-50>
6. Загородній М. Підсумки децентралізації у 2023 році. Чому Кличко заговорив про авторитаризм? *Главком*: сайт. 28.12.2023. URL: <https://glavcom.ua/country/politics/pidsumki-detsentralizatsiji-u-2023-rotsi-chomu-klichko-zahovoriv-pro-avtoritarizm-976959.html>
7. *Економіка громад і регіонів в умовах воєнного стану та пріоритети їх повоєнного розвитку*: аналіт. звіт. Львів, 2022. 48 с. URL: <http://amer.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/ECONOMY-OF-COMMUNITIES-AND-REGIONS.pdf>
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо засад державної регіональної політики та політики відновлення регіонів і територій: Закон України від 09.07.2022 р. № 2389-IX. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text>
9. Команда Мінінфраструктури презентувала результати роботи та плани на 2024 рік щодо регіональної політики та децентралізації. *Урядовий портал*: сайт. 08.02.2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/komanda-mininfrastruktury-prezentovala-rezultaty-roboty-ta-plany-na-2024-rik-shchodo-rehionalnoi-polityky-ta-detsentralizatsii>
10. Порядок розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу реалізації зазначених стратегій і планів заходів. Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 04.08.2023 р. № 816. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text>
11. Качмарський Є. І. Регіональна політика в умовах військового стану в Україні. *Політичне життя*. 2023. № 4. С. 37-43. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.4.5>
12. Федулова Л. І. Формування регіональних інноваційних систем у контексті принципів європейської інноваційної політики. *Академічний огляд*. 2014. № 1(40). С. 144-155.
13. Юрчак О. Підсумки діяльності УКА в розвитку інновацій у 2023. *Український кластерний альянс*: сайт. 08.01.2024. URL: <https://www.clusters.org.ua/blog-single/results-u%D1%81a-innovations-2023>
14. *Індекс цифрової трансформації регіонів України*. Міністерство цифрової трансформації України, 2024. 26 с. URL: <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/Індекс-цифрової-трансформації-регіонів-України-2023.pdf>
15. Кирилко В. Індустріальні парки: підсумки 2023 року. *Investgazeta*: сайт. 16.02.2024. URL: <https://investgazeta.ua/blogs/industrialni-parki-pidsumki-2023-roku>
16. Кластери Чернігівської області. *Onova*: сайт. 2024. URL: <https://onova.org.ua/projects/klastery-chernihivskoi-oblasti>
17. Давимука С. А., Федулова Л. І. *Регіональні інноваційні екосистеми: напрями розбудови в умовах європейської інтеграції*: монографія. Львів: Апіріорі, 2016. 463 с.

18. Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion. *European Commission*: Website. 2024. URL: https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en
19. Про затвердження плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії, представлених у Звіті про прогрес України в рамках Пакета розширення Європейського Союзу 2023 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 09.02.2024 р. № 133-р. *Законодавство України*: сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133-2024-%D1%80#Text>
20. Європейська Комісія запустила три ініціативи на підтримку українських науковців та інноваторів. *EU4digital*: сайт. 14.01.2024. URL: <https://eufordigital.eu/uk/european-commission-launches-three-initiatives-supporting-ukrainian-researchers-and-innovators>

References

1. Kuybida, V. S., Fedulova, L. I., & Petroye, O. M. (Eds.) (2022). *Mekhanizmy novoyi rehionalnoyi polityky: dosvid YeS ta uroky dlya Ukrainy [Mechanisms of the new regional policy: EU experience and lessons for Ukraine]*. Kyiv: Talkom. [in Ukrainian].
2. Storonyanska, I. Z. (Ed.) (2022). *Smart-spetsializatsiya rehioniv Ukrainy: metodolohiya ta prahmatyka realizatsiyi [Smart specialization of the regions of Ukraine: methodology and pragmatics of implementation]*. Lviv: Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine. (Series «Problems of regional development»). [in Ukrainian].
3. Kharchenko, Yu. P. (2023). Vyklyky rosiysko-ukrayinskoji viyny dlya stratehii rehionalnoho rozvytku [Challenges of the Russian-Ukrainian War for Regional Development Strategy]. *Problemy suchasnykh transformatsiy. Seriya: ekonomika ta upravlinnya – Problems of Modern Transformations. Series: Economics and Management*, 7. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-05-02> [in Ukrainian].
4. Bilous-Serhyeyeva, S. (2023). Innovatsiynne pidpryyemnytstvo yak klyuchovyy faktor rozvytku rehionu u pislyavoyennyi period [Innovative entrepreneurship as a key factor in the development of a region in the post-war period]. In *Visnyk Pryzovskoho derzhavnogo tekhnichnoho universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky [Bulletin of PSTU. Series: Economic Sciences]*: Vol. 1(38) (pp. 45-50). DOI: [https://doi.org/10.31498/2225-6725.1\(38\).2023.280738](https://doi.org/10.31498/2225-6725.1(38).2023.280738) [in Ukrainian].
5. Matrunchik, D. M. (2023). Innovatsiyna transformatsiya ekonomiky rehioniv Ukrainy: dovoynna retrospektyva ta postvoynni priorytety [Innovative Transformation of the Economy of Ukrainian Regions: The Pre-War Retrospective and Post-War Priorities]. *Biznes Inform – Business Inform*, 7, 42-50. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-7-42-50> [in Ukrainian].
6. Zahorodniy, M. (2023, Dec 28). Pidsumky detsentralizatsiyi u 2023 rotsi. Chomu Klychko zahovoriv pro avtorytarizm? [Results of decentralization in 2023. Why did Klitschko talk about authoritarianism?]. *Glavcom*: Website. Retrieved from <https://glavcom.ua/country/politics/pidsumki-detsentralizatsiyi-u-2023-rotsi-chomu-klichko-zahovoriv-pro-avtoritarizm-976959.html> [in Ukrainian].
7. *Ekonomika hromad i rehioniv v umovakh voyennoho stanu ta priorytety yikh povoyennoho rozvytku [Economy of communities and regions under martial law and priorities of their post-war development]*: Analytical report (2022). Lviv. Retrieved from <http://amer.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/ECONOMY-OF-COMMUNITIES-AND-REGIONS.pdf> [in Ukrainian].
8. Pro vnesennya zmin do deyakykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo zasad derzhavnoyi rehionalnoyi polityky ta polityky vidnovlennya rehioniv i terytorii [On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding the principles of state regional policy and the policy of restoration of regions and territories] (2022). Law of Ukraine, adopted on 2022, Jul 09, 1702-VII. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2389-20#Text> [in Ukrainian].
9. Komanda Mininfrastruktury prezentovala rezul'taty roboty ta plany na 2024 rik shchodo rehionalnoyi polityky ta detsentralizatsiyi [The team of the Ministry of Infrastructure presented the results of work and plans for 2024 regarding regional policy and decentralization] (2024, Feb 08). *Government portal*: Website. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/news/komanda-mininfrastruktury-prezentovala-rezultaty-roboty-ta-plan-y-na-2024-rik-shchodo-rehionalnoi-polityky-ta-detsentralizatsii> [in Ukrainian].
10. Poryadok rozroblennya rehionalnykh stratehiy rozvytku i planiv zakhodiv z yikh realizatsiyi, a takozh provedennya monitoryngu realizatsiyi zaznachenykh stratehiy i planiv zakhodiv [The procedure for developing regional development strategies and action plans for their implementation, as well as monitoring the implementation of these strategies and action plans] (2023). Approved by Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated 2023, Aug 4, 816. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/816-2023-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
11. Kachmarsky, Ye. I. (2023). Rehionalna polityka v umovakh viyskovoho stanu v Ukraini [Regional policy in the context of military state in Ukraine]. *Politychne zhyttya – Political life*, 4, 37-43. DOI: <https://doi.org/10.31558/2519-2949.2023.4.5> [in Ukrainian].
12. Fedulova, L. I. (2014). Formuvannya rehionalnykh innovatsiynnykh system u konteksti pryntsyvip yevropeyskoji innovatsiynoyi polityky [Formation of regional innovation systems in the context of the principles of European innovation policy]. *Akademichnyy ohlyad – Academy review*, 1(40), 144-155. [in Ukrainian].

13. Yurchak, O. (2024, Jan 08). Pidsumky diyalnosti UKA v rozvytku innovatsiy u 2023 [Results of the UCA's activities in the development of innovations in 2023]. *Ukrainian Cluster Alliance*: Website. Retrieved from <https://www.clusters.org.ua/blog-single/results-u%D1%81a-innovations-2023> [in Ukrainian].
14. *Indeks tsyfrovoyi transformatsiyi rehioniv Ukrayiny [Index of digital transformation of regions of Ukraine]* (2024). Ministry of Digital Transformation of Ukraine. Retrieved from <https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/page/community/reports/%D0%86%D0%BD%D0%B4%D0%B5%D0%BA%D1%81-%D1%86%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97-%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%BD%D1%81%D1%84%D0%BE%D1%80%D0%BC%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97-%D1%80%D0%B5%D0%B3%D1%96%D0%BE%D0%BD%D1%96%D0%B2-%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8-2023.pdf> [in Ukrainian].
15. Kyrylko, V. (2024, Feb 16). Industrialni parky: pidsumky 2023 roku [Industrial parks: results of 2023]. *Investgazeta*: Website. URL: <https://investgazeta.ua/blogs/industrialni-parki-pidsumki-2023-roku> [in Ukrainian].
16. Klasteri Chernihivskoyi oblasti [Clusters of Chernihiv region] (2024). *Onova*: Website. Retrieved from <https://onova.org.ua/projects/klasteri-chernihivskoi-oblasti> [in Ukrainian].
17. Davymuka, S. A., & Fedulova, L. I. (2016). *Rehionalni innovatsiyi ekosystemy: napryamy rozbudovy v umovakh yevropeyskoyi intehtatsiyi [Regional innovative ecosystems: directions of development in the conditions of European integration]*. Lviv: Apriori. [in Ukrainian].
18. Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion (2024). *European Commission*: Website. Retrieved from https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/cohesion-report_en
19. Pro zatverdzhennya planu zakhodiv z vykonannya rekomendatsiy Yevropeyskoyi Komisiyi, predstavlenykh u Zviti pro prohres Ukrayiny v ramkakh Paketa rozshyrennya Yevropeyskoho Soyuzu 2023 roku [On the approval of the action plan for the implementation of the recommendations of the European Commission, presented in the Report on the progress of Ukraine within the framework of the 2023 European Union Enlargement Package] (2024). Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine, adopted on 2024, Feb 09, 133-r. *Legislation of Ukraine*: Website. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/133-2024-%D1%80#Text> [in Ukrainian].
20. Yevropeyska Komisija zapustyla try initsiyatyvy na pidtrymku ukraiynskyykh naukovtsiv ta innovatoriv [The European Commission launched three initiatives to support Ukrainian scientists and innovators] (2024, Jan 14). *EU4digital*: Website. Retrieved from <https://eufordigital.eu/uk/european-commission-launches-three-initiatives-supporting-ukrainian-researchers-and-innovators> [in Ukrainian].

Davymuka S. A. Regional development of Ukraine on the way to European integration: the role of innovative tools.

The State Strategy for Regional Development and the relevant regional strategies, adopted on the eve of the war, whose implementation measures were supposed to deepen and localise socio-economic processes, have stopped at the stage of searching for and forming an effective integration mechanism and efficient tools for coordinating sectoral policies in the regions and building effective self-sufficient territorial communities. In the context of the war, which is still causing constant destruction and increasing uncertainty about the possibility of stable economic development, the tasks related to the restoration of the affected territories of Ukraine and the transformation of production and business in the regional context, taking into account the requirements for European integration, are of particular importance. In strategic terms, it is possible to address these issues by selecting and applying innovative tools for the development of the regional economy. The purpose of the article is to analyse trends in regional development as the basis for economic transformation in a period of serious challenges and losses for Ukraine and to identify new approaches to the organisation of innovation, international cooperation within the framework of financial support for projects and programmes of innovative development on the path to European integration. Trends in regional development as the basis for economic transformation in the context of challenges and losses for Ukraine caused by the Russian-Ukrainian war are identified and analysed. The features and problems of the regional innovation space functioning are analysed on the example of the development of clusters, industrial parks, the formation of an IT business network, and the implementation of the digitalisation programme. Based on a systematic approach, conclusions and proposals are developed on the selection and application of innovative mechanisms for updating Ukraine's regional policy in the direction of continuing the implementation of the decentralisation reform of public authorities, taking into account the accumulated experience and challenges on the path of European integration.

Keywords: regional development, decentralisation, innovation mechanisms, regional innovation system, European integration.

Давимука Степан Антонович – доктор економічних наук, професор, провідний науковий співробітник відділу регіональної фінансової політики ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» (e-mail: davymuka.s@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-4840-2100>).

Davymuka Stepan Antonovych – Dr.Sci. (Econ.), Prof., Leading Researcher of the Department of regional financial policy of the Dolishniy Institute of Regional Research of NAS of Ukraine».

Надійшло 11.06.2024 р.